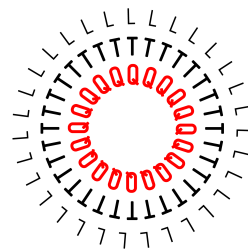

Cesta ke globální komunikaci bez jazykových bariér: Projekt QTLeap

Možná to zní v dnešním digitálním a globalizovaném světě znít paradoxně, ale přirozený jazyk je jednou z posledních a hlavních komunikačních bariér, na kterou stále narážíme.

Evropský vědecký výzkumný projekt QTLeap se snaží tuto bariéru překonat technologickým pokrokem. Jazykovou rozmanitost tak chceme zachovat, nikoli přejít na jeden společný jazyk.

Spolu s Komenským můžeme jazyky vnímat jako bránu či dveře k okolnímu světu. V současném digitálním věku a globalizovaném světě jsou jazyky nicméně také jednou z hlavních komunikačních bariér, na které stále narážíme.

Díky moderním informačním technologiím máme na dosah lidi z celého světa a můžeme s nimi komunikovat; také je nám k dispozici neomezené množství informací. Avšak celý tento vesmír nových možností zůstává pro většinu z nás nedostupný, rozdělený neviditelnými jazykovými hranicemi, pokud brány jazyků neumíme otevřít.

Vědecký výzkum automatického zpracování přirozených jazyků a zejména strojového překladu může mít na překonání této komunikační a informační bariéry rozhodující podíl.

Strojový překlad je plně automatizovaný postup, jak pomocí počítače překládat věty z jednoho jazyka do jiného. Výzkum v této oblasti počítačové lingvistiky je již od svých počátků v polovině minulého století velkou výzvou, ale až nyní dozrává do stádia všeobecného praktického využití. Strojový překlad nám dnes umožňuje porozumět alespoň základním myšlenkám textu v cizím jazyce; pro některé páry jazyků a oblasti lidské činnosti dosahuje dokonce velmi dobrých výsledků, čímž pomáhá snižovat náklady a zvyšovat produktivitu v mezinárodním obchodu.

Právě s cílem překonání jazykových bariér byl navržen a v listopadu 2013 zahájen tříletý projekt QTLeap, který jeho vědecký koordinátor António Branco z Lisabonské univerzity charakterizoval jako „jeden z nejambicióznějších vědeckých projektů posledních let v oblasti strojového překladu a jazykových technologií.“

Projekt vyvíjí novou metodologii strojového překladu, která bude využívat postupů hloubkového jazykového rozboru. „Tento projekt objevuje inovativní způsoby, jak dosáhnout vyšší kvality překladu, které jsou umožněny novou generací větších a důmyslnějších sémantických databází a také nedávnými pokroky v oblasti sémantického zpracování přirozených jazyků,“ říká António Branco.

Na projektu QTLeap (Quality Translation by Deep Language Engineering Approaches) spolupracují odborníci z osmi evropských institucí: Universidade de Lisboa, Deutsche Forschungszentrum für Künstliche Intelligenz GmbH, Univerzita Karlova v Praze, Bulgarian Academy of Sciences, Humboldt-Universität zu Berlin, Universidad del País Vasco, Rijksuniversiteit Groningen a Higher Functions – Sistemas Informáticos Inteligentes. Podrobnosti jsou k dispozici na webu qtleap.eu.